

వార్షిక రామాయణం-

అరణ్యకాండ

11. ఏకాదశః సర్గః - అగస్త్యాశ్రమః

అబ్రువన్వచనం సర్వే పరస్పరసమాగతాః |
 అస్మాకం కస్యచిత్సానమేష ప్రార్థయతే మునిః || 14 ||
 ఇతి సంవిగ్నమనసః సర్వే తే త్రిదివౌకసః |
 తత్ర కర్తుం తపోవిఘ్నం దేవైః సర్వైర్వియోజితాః || 15 ||
 ప్రధానాప్సరసః పంచ విద్యుత్పద్యశవర్చసః | [చృలిత]
 అప్సరోభిస్తతస్తాభిర్కునిర్ద్విష్టపరావరః || 16 ||
 నీతో మదనవశ్యత్వం సురాణాం కార్యసిద్ధయే |
 తాశ్చైవాప్సరసః పంచ మునేః పత్నీత్వమాగతాః || 17 ||
 తటాకే నిర్మితం తాసామస్మిన్నంతర్లితం గృహమ్ |
 తథైవాప్సరసః పంచ నివసంత్యో యథాసుఖమ్ || 18 ||
 రమయంతి తపోయోగాన్తునిం యౌవనమాస్థితమ్ |
 తాసాం సంక్రీడమానానామేష వాదిత్రనిఃస్వనః || 19 ||
 శ్రూయతే భూషణోన్మిత్రో గీతశబ్దో మనోహరః |
 ఆశ్చర్యమితి తస్యైతద్వచనం భావితాత్మనః || 20 ||
 రాఘవః ప్రతిజగ్రాహ సహ బ్రాత్రా మహాయశాః |
 ఏవం కథయమానస్య దదర్శాశ్రమమండలమ్ || 21 ||
 కుశచీరపరిక్షిప్తం బ్రాహ్మ్య లక్ష్మ్యా సమావృతమ్ |
 ప్రవిశ్య సహ వైదేహ్య లక్ష్మణేన చ రాఘవః || 22 ||
 ఉవాస మునిభిః సర్వైః పూజ్యమానో మహాయశాః |
 తథా తస్మిన్స కాకుత్స్థః శ్రీమత్యాశ్రమమండలే || 23 ||
 ఉషిత్వా తు సుఖం తత్ర పూజ్యమానో మహర్షిభిః |
 జగామ చాశ్రమాంస్తేషాం పర్యాయేణ తపస్వినామ్ || 24 ||
 యేషాముషితవాన్సూర్యం సకాశే స మహస్తవిత్ |
 క్వచిత్పరిదశాన్తాసానేకం సంవత్సరం క్వచిత్ || 25 ||
 క్వచిచ్ఛ చతురో మాసాన్సంచషట్ చాపరాన్వచిత్ |
 అపరత్రాధికం మాసాదప్యర్థమధికం క్వచిత్ || 26 ||
 త్రీన్ మాసానష్టమాసాంశ్చ రాఘవో న్యవసత్సుఖమ్ |
 తథా సంవసతస్తస్య మునీనామాశ్రమేషు వై || 27 ||

వార్షిక రామాయణం-

అరణ్యకాండ

11. ఏకాదశః సర్గః - అగస్త్యాశ్రమః

రమతశ్చానుకూల్యేన యయుః సంవత్సరా దశ |
 పరివృత్య చ ధర్మజ్ఞో రాఘవః సహ సీతయా || 28 ||
 సుతీక్ష్ణస్యాశ్రమం శ్రీమాన్సునరేవాజగామ హ |
 స తమాశ్రమమాసాద్య మునిభిః ప్రతిపూజితః || 29 ||
 తత్రాపి న్యవసద్రామః కించిత్కాలమరిందమః |
 అథాశ్రమస్థో వినయాత్కదాచిత్తం మహామునిమ్ || 30 ||
 ఉపాసీనః స కాకుత్స్థః సుతీక్ష్ణమిదమబ్రవీత్ |
 అస్మిన్నరణ్యే భగవన్నగస్త్యా మునిసత్తమః || 31 ||
 వసతీతి మయా నిత్యం కథాః కథయతాం శ్రుతమ్ |
 న తు జానామి తం దేశం వనస్యాస్య మహత్తయా || 3 ||
 కుత్రాశ్రమమిదం పుణ్యం మహార్షేస్తస్య భీమతః |
 ప్రసాదాత్తత్రభవతః సానుజః సహ సీతయా || 33 ||
 అగస్త్యమభిగచ్ఛేయమభివాదయితుం మునిమ్ |
 మనోరథో మహానేష హృది మే పరివర్తతే || 34 ||
 యదహం తం మునివరం శుశ్రూషేయమపి స్వయమ్ |
 ఇతి రామస్య స మునిః శ్రుత్వా ధర్మాత్తనో వచః || 35 ||
 సుతీక్ష్ణః ప్రత్యువాచేదం ప్రీతో దశరథాత్మజమ్ |
 అహమప్యేతదేవ త్వాం వక్తుకామః సలక్ష్మణమ్ || 36 ||
 అగస్త్యమభిగచ్ఛేతి సీతయా సహ రాఘవ |
 దిష్ట్యా త్విదానీమర్థేఽస్మిన్స్వయమేవ బ్రవీషి మామ్ || 37 ||
 అహమాఖ్యామి తే వత్స యత్రాగస్త్యా మహామునిః |
 యోజనాన్యాశ్రమాదస్తాత్తథా చత్వారి వై తతః || 38 ||
 దక్షిణేన మహాంఛ్రీమానగస్త్యబ్రాతురాశ్రమః |
 స్థలీప్త్రాయే వనోద్దేశే పిప్పలీవనశోభితే || 39 ||
 బహుపుష్పఫలే రమ్యే నానాశకునినాదితే |
 పద్మిన్యో వివిధాస్తత్ర ప్రసన్నసలిలాః శివాః || 40 ||
 హంసకారండవాకీర్ణాశ్చక్రవాకోపశోభితాః |
 తల్త్రైకాం రజనీం వ్యవ్య ప్రభాతే రామ గమ్యతామ్ || 41 ||

వార్షిక రామాయణం-

అరణ్యకాండ

11. ఏకాదశః సర్గః - అగస్త్యాశ్రమః

దక్షిణాం దిశమాస్థాయ వనషండస్య పార్శ్వతః |
తత్రాగస్త్యాశ్రమపదం గత్వా యోజనమంతరమ్ || 42 ||

రమణీయే వనోద్దేశే బహుపాదపసంవృతే |
రంస్యతే తత్ర వైదేహీ లక్ష్మణశ్చ సహ త్వయా || 43 ||

స హి రమ్యో వనోద్దేశో బహుపాదపసంకులః |
యది బుద్ధిః కృతా ద్రష్టుమగస్త్యం తం మహామునిమ్ || 44 ||

అద్వైవ గమనే బుద్ధిం రోచయస్య మహాయశః |
ఇతి రామో మునేః శ్రుత్వా సహ భ్రాత్రాఽభివాద్య చ || 45 ||

ప్రతస్థేఽగస్త్యముద్దిశ్య సానుజః సీతయా సహ |
పశ్యన్వనాని రమ్యాణి పర్వతాంశ్చాభ్రసన్నిభాన్ || 46 ||

సరాంసి సరితశ్చైవ పథి మార్గవశానుగాః |
సుతీక్ష్ణేనోపదిష్టేన గత్వా తేన పథా సుఖమ్ || 47 ||

ఇదం పరమసంహృష్టో వాక్యం లక్ష్మణమబ్రవీత్ |
ఏతదేవాశ్రమపదం నూనం తస్య మహాత్మనః || 48 ||

అగస్త్యస్య మునేర్భ్రాతుర్దృశ్యతే పుణ్యకర్తవ్యః |
యథా హి మే వనస్యాస్య జ్ఞాతాః పథి సహస్రశః || 49 ||

సన్నతాః ఫలభారేణ పుష్పభారేణ చ ధ్రుమాః |
పిప్పలీనాం చ పక్వానాం వనాదస్తాదుపాగతః || 50 ||

గంధోఽయం పవనోత్తిప్తః సహసా కటుకోదయః |
తత్ర తత్ర చ దృశ్యంతే సంక్షిప్తాః కాష్ఠసంచయాః || 51 ||

లూనాశ్చ పథి దృశ్యంతే దర్భా వైడూర్యవర్చసః |
ఏతచ్ఛ వనమధ్యస్థం కృష్ణాభ్రశిఖరోపమమ్ || 52 ||

పావకస్యాశ్రమస్థస్య ధూమాగ్రం సంప్రదృశ్యతే |
వివిక్టేషు చ తీర్థేషు కృతస్నాతా ద్విజాతయః || 53 ||

పుష్పాపహారం కుర్వంతి కుసుమైః స్వయమూర్జితైః |
తత్పుతీక్ష్ణస్య వచనం యథా సౌమ్య మయా శ్రుతమ్ || 54 ||

అగస్త్యస్యాశ్రమో భ్రాతుర్నూనమేష భవిష్యతి |
నిగృహ్య తరసా మృత్యుం లోకానాం హితకామ్యయా || 55 ||

వార్షిక రామాయణం-

అరణ్యకాండ

11. ఏకాదశః సర్గః - అగస్త్యాశ్రమః

యస్య భ్రాత్రా కృతేయం దిక్చరణ్యా పుణ్యకర్తవీణా |
 ఇహాకదా కిల క్రూరో వాతాపిరపి చేల్వలః || 56 ||

భ్రాతరౌ సహితావాస్తాం బ్రాహ్మణఘ్నో మహాసురౌ |
 ధారయన్బ్రాహ్మణం రూపమిల్వలః సంస్కృతం వదన్ || 57 ||

ఆమంత్రయతి విప్రాన్ స్త శ్రాద్ధముద్దిశ్య నిర్భణః |
 భ్రాతరం సంస్కృతం కృత్వా తతస్తం మేషరూపిణమ్ || 58 ||

తాన్విజాన్భజయామాస శ్రాద్ధదృష్టేన కర్తవీణా |
 తతో భుక్తవతాం తేషాం విప్రాణామిల్వలోఽబ్రవీత్ || 59 ||

వాతాపే నిష్క్రమస్వేతి స్వరేణ మహతా వదన్ |
 తతో భ్రాతుర్వచః శ్రుత్వా వాతాపిర్వేషవన్నదన్ || 60 ||

భిత్త్వా భిత్త్వా శరీరాణి బ్రాహ్మణానాం వినిష్పతత్ |
 బ్రాహ్మణానాం సహస్రాణి తైరేవం కామరూపిభిః || 61 ||

వినాశితాని సంహత్య నిత్యశః పిశితాశనైః |
 అగస్త్యేన తదా దేవైః ప్రార్థితేన మహర్షిణా || 62 ||

అనుభూయ కిల శ్రాద్ధే భక్తితః స మహాసురః |
 తతః సంపన్నమిత్కుక్త్వా దత్త్వా హస్తాదకం తతః || 63 ||

భ్రాతరం నిష్క్రమస్వేతి చేల్వలః సోఽభ్యభాషత |
 స తం తథా భాషమాణం భ్రాతరం విప్రఘాతినమ్ || 44 ||

అబ్రవీత్ప్రహసన్భీమానగస్త్యా మునిసత్తమః |
 కుతో నిష్క్రమితుం శక్తిర్తయా జీర్ణస్య రక్షసః || 65 ||

చక్షుషాఽనలకల్పేన నిర్దగ్ధో నిధనం గతః |
 తస్యాయమాశ్రమో భ్రాతుస్తటాకవనశోభితః || 66 ||

విప్రానుకంపయా యేన కర్తేదం దుష్కరం కృతమ్ |
 ఏవం కథయమానస్య తస్య సౌమిత్రిణా సహ || 67 ||

రామస్యాస్తం గతః సూర్యః సంధ్యాకాలోఽభ్యవర్తత |
 ఉపాస్య పశ్చిమాం సంధ్యాం సహ భ్రాత్రా యథావిధి || 68 ||

ప్రవివేశాశ్రమపదం తమృషిం సోఽభ్యవాదయత్ |
 సమ్యక్ ప్రతిగృహీతశ్చ మునినా తేన రాఘవః || 69 ||

వార్షిక రామాయణం-

అరణ్యకాండ

11. ఏకాదశః సర్గః - అగస్త్యాశ్రమః

న్యవసంతాం నిశామేకాం ప్రాశ్య మూలఫలాని చ |
 తస్యాం రాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం విమలే సూర్యమండలే || 72 ||
 బ్రాతరం తమగస్త్యస్య హ్యమంత్రయత రాఘవః |
 అభివాదయే త్వాం భగవన్సుఖమధ్యుషితో నిశామ్ || 73 ||
 ఆమంత్రయే త్వాం గచ్ఛామి గురుం తే ద్రష్టుమగ్రజమ్ |
 గమ్యతామితి తేనోక్తో జగామ రఘునందనః || 74 ||
 యథోద్దిష్టేన మార్గేణ వనం తచ్ఛావలోకయన్ |
 నీవారాన్సనసాంస్తాలాంస్తిమిశాన్వంజులాన్థవాన్ || 75 ||
 చిరిబిల్వాన్తధూకాంశ్చ బిల్వానపి చ తిందుకాన్ |
 పుష్పితాన్సుష్పితాగ్రాభిర్లతాభిరనువేష్పితాన్ || 76 ||
 దదర్శ రామః శతశస్త్రత్ర కాంతారపాదపాన్ |
 హస్తిహస్తైర్విమృదితాన్వానరైరుపశోభితాన్ || 77 ||
 మత్తైః శకునిసంఘైశ్చ శతశశ్చ ప్రణాదితాన్ |
 తతోఽబ్రవీత్సమీపస్థం రామో రాజీవలోచనః || 78 ||
 పృష్ఠతోఽనుగతం వీరం లక్ష్మణం లక్ష్మివర్ధనమ్ |
 స్నిగ్ధపత్రా యథా వృక్షా యథా శాంతమృగద్విజాః || 79 || [క్రాంతా]
 ఆశ్రమో నాతిదూరస్థో మహార్షేర్భావితాత్మనః |
 అగస్త్య ఇతి విఖ్యాతో లోకే స్వేనైవ కర్తవీ || 80 ||
 ఆశ్రమో దృశ్యతే తస్య పరిశ్రాంతశ్రమాపహః |
 ప్రాజ్యధూమాకులవనశ్చీరమాలాపరిష్కృతః || 81 ||
 ప్రశాంతమృగయూథశ్చ నానాశకునినాదితః |
 నిగృహ్య తరసా మృత్యుం లోకానాం హితకామ్యయా || 82 ||
 దక్షిణా దిక్కుతా యేన శరణ్యా పుణ్యకర్తవీ |
 తస్యేదమాశ్రమపదం ప్రభావాద్యస్య రాక్షసైః || 83 ||
 దిగియం దక్షిణా త్రాసాద్దృశ్యతే నోపభుజ్యతే |
 యదాప్రభృతి చాక్రాంతా దిగియం పుణ్యకర్తవీ || 84 ||
 తదాప్రభృతినిర్వైరాః ప్రశాంతా రజనీచరాః |
 నామ్నా చేయం భగవతో దక్షిణా దిక్కుదక్షిణా || 85 ||

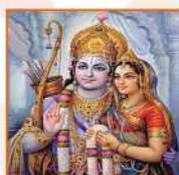
వాల్మీకి రామాయణం-

అరణ్యకాండ

11. ఏకాదశః సర్గః - అగస్త్యాశ్రమః

ప్రథితా త్రిషు లోకేషు దుర్ధర్షా క్రూరకర్తృభిః |
 మార్గం నిరోద్ధుం నిరతో భాస్కరస్యాచలోత్తమః || 86 ||
 నిదేశం పాలయన్యస్య వింధ్యః శైలో న వర్ధతే |
 అయం దీర్ఘాయుషస్తస్య లోకే విశ్రుతకర్తృణః || 87 ||
 అగస్త్యస్యాశ్రమః శ్రీమాన్వివేకజనసేవితః |
 ఏష లోకార్చితః సాధుర్జిత నిత్యరతః సతామ్ || 88 ||
 అస్తానభిగతానేష శ్రేయసా యోజయిష్యతి |
 ఆరాధయిష్యామ్యత్రాహమగస్త్యం తం మహామునిమ్ || 89 ||
 శేషం చ వనవాసస్య సౌమ్య వత్స్వామ్యహం ప్రభో |
 అత్ర దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః || 90 ||
 అగస్త్యం నియతాహారం సతతం పర్యుపాసతే |
 నాత్ర జీవేన్మృషావాదీ క్రూరో వా యది వా శరః || 91 ||
 నృశంసః కామవృత్తో వా మునిరేష తథావిధః |
 అత్ర దేవాశ్చ యక్షాశ్చ నాగాశ్చ పతగైః సహ || 92 ||
 వసంతి నియతాహారా ధర్మమారాధయిష్టవః |
 అత్ర సిద్ధా మహాత్మానో విమానైః సూర్యసన్నిభైః || 93 ||
 త్యక్తదేహా నవైర్దేహైః స్వర్యాతాః పరమర్షయః |
 యక్షత్వమమరత్వం చ రాజ్యాని వివిధాని చ || 94 ||
 అత్ర దేవాః ప్రయచ్ఛంతి భూతైరారాధితాః శుభైః |
 ఆగతాః స్త్యాశ్రమపదం సౌమిత్రే ప్రవిశాగ్రతః |
 నివేదయేహ మాం ప్రాప్తమృషయే సీతయా సహ || 95 ||
 ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకాదశః సర్గః || 11 ||

వార్షిక రామాయణం-

అరణ్యకాండ

11. ఏకాదశః సర్గః - అగస్త్యాశ్రమః

|| అగస్త్యాశ్రమః ||

అగ్రతః ప్రయయా రామః సీతా మధ్యే సుమధ్యమా |
పృష్ఠతస్తు ధనుష్పాణిర్లక్ష్మణోఽనుజగామ హా || 1 ||

తౌ పశ్యమానౌ వివిధాన్ శైలప్రస్థాన్వనాని చ |
నదీశ్చ వివిధా రమ్యా జగ్తుః సీతయా సహా || 2 ||

సారసాంశ్చక్రవాకాంశ్చ నదీపులినచారిణః |
సరాంసి చ సపద్మాని యుక్తాని జలజైః ఖగైః || 3 ||

యాథబద్ధాంశ్చ పృషతాన్తదోన్మత్తాన్విషాణినః |
మహిషాంశ్చ వరాహాంశ్చ నాగాంశ్చ ద్రుమవైరిణః || 4 ||

తే గత్వా దూరమధ్యానం లంబమానే దివాకరే |
దద్యుః సహితా రమ్యం తటాకం యోజనాయతమ్ || 5 ||

పద్మపుష్కరసంబాధం గజయాథైరలంకృతమ్ |
సారసైర్ఠంసకాదంబైః సంకులం జలచారిభిః || 6 ||

ప్రసన్నసలిలే రమ్యే తస్మిన్సరసి శుశ్రువే |
గీతవాదిత్రనిర్ఘోషో న తు కశ్చన దృశ్యతే || 7 ||

తతః కౌతూహలాద్రామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః |
మునిం ధర్మభృతం నామ ప్రష్ఠుం సముపచక్రమే || 8 ||

ఇదమత్యద్భుతం శ్రుత్వా సర్వేషాం నో మహామునే |
కౌతూహలం మహాజ్ఞాతం కిమిదం సాధు కథ్యతామ్ || 9 ||

వక్తవ్యం యది చేద్విప్ర నాతిగుహ్యమపి ప్రభో |
తేనైవముక్తో ధర్మాత్మా రాఘవేణ మునిస్తదా || 10 ||

ప్రభావం సరసః కృత్స్న మాఖ్యాతుముపచక్రమే |
ఇదం పంచాప్పరో నామ తటాకం సార్వకాలికమ్ || 11 ||

నిర్మితం తపసా రామ మునినా మాండకర్ణినా |
స హి తేపే తపస్తీవ్రం మాండకర్ణిర్తహామునిః || 12 ||

దశ వర్షసహస్రాణి వాయుభక్తో జలాశ్రయః |
తతః ప్రవృథితాః సర్వే దేవాః సాగ్నిపురోగమాః || 13 ||